

EEN HELPENDE HAND

CELIA DALE

Een helpende hand

Uit het Engels vertaald door
Alexandra van Raab van Canstein

Oorspronkelijke titel *A Helping Hand*, verschenen bij Daunt Books

Oorspronkelijke tekst © Celia Dale, 1966

Nederlandse vertaling © Alexandra van Raab van

Canstein en De Geus bv, Amsterdam 2024

Omslagontwerp Sander Patelski

Typografie binnenwerk Crius, Hulshout, België

ISBN 978 90 445 5007 8

NUR 330

EEN HELPENDE HAND

Een

Mevrouw Maisie Evans kwam de huiskamer binnen en trok de mouwen van haar vest omlaag. ‘Ze is overleden, de arme ziel.’

‘Hè? Wat zei je?’ Haar echtgenoot schrok op uit het gedommel waarin hij na het ontbijt altijd wegzakte terwijl hij, met zijn hoofd achter de krant, wachtte op het inwendige bericht dat hem na een minuut of tien naar achteren zou sturen.

‘Ze is overleden. Heel vredig.’ Ze liep naar het raam en trok het gordijn een stukje dicht zodat het zonlicht niet meer op Josh of de kleuren van het tapijt en stoffen voetenbankje viel.

Hij zakte terug in zijn stoel, de krant verkreukelend tegen zijn pens. ‘Arme ziel. Arme ouwe ziel.’

‘Het was een gezegende verlossing.’

‘Ja. Ja, dat weet ik. Maar toch, evengoed, als het dan gebeurt...’

‘Het gebeurt ons allemaal, vroeg of laat.’

Het was een mooie ochtend. Het verkeerslawaai van de London Road was teruggebracht tot het achtergrondgeroezemoes van overdag en door de blauwe lucht, die nu op mei wees maar later wellicht naar maart zou terugkeren, daalde een Caravelle gierend neer op London Airport. Als het raam open had gestaan zou mevrouw Evans bijna hebben gedacht dat ze bloesem rook, al bloeide er nog niets.

Achter haar veegde Josh zijn ogen af, maar hij stopte de zakdoek een beetje beschaamd weg toen zijn vrouw hem aankeek. ‘Zal ik de dokter dan maar halen?’

‘Er is geen haast bij.’ Ze keek naar de klok op de schoorsteenmantel. ‘Hij houdt nu zijn spreekuur. Het is maar een formaliteit, tenslotte.’

‘Is ze...? Heb je hulp nodig?’

‘Ik ruim eerst even de ontbijtboel op.’

Het televisietoestel stond op een lage kast, het onderste deel van een buffetkast waarvan de bovenkant was afgezaagd zodat hij beter paste in de kleine, lichte bungalow waar ze drie jaar geleden in waren getrokken. Mevrouw Evans liep er nu naartoe en zakte met een lichte kreun door haar knieën om hem open te doen. De helft van de planken was gevuld met nette stapels damesbladen, brei- en borduurpatronen en twee boeken respectievelijk getiteld *De thuisarts* en *De thuisjurist*. Op de andere planken bevonden zich mevrouw Evans’ naaimand, haar breiwerk en haar borduurraam met daarop de half voltooid afbeelding van een tuin met cottage en een gehoepelrokte dame, bedoeld om tot theemuts te verwerken. Er stond ook een versleten leren beautycase met de initialen F.B.B.

Mevrouw Evans pakte hem uit de kast, zette hem op tafel en trok via de hals van haar trui een ketting met verschillende sleutels tussen haar massieve borsten vandaan. Met een daarvan opende ze de beautycase en ze begon de inhoud te bekijken. Josh hees zich uit zijn stoel en kwam met de krant nog in zijn handen naast haar staan.

Er zaten zes victoriaanse sieraden in, losjes verpakt in geel vloeipapier, en een paar al even gele foto’s. Mevrouw Evans was er niet in geïnteresseerd, ze richtte zich op de documenten: geboorteakte, verzekeringspolis, testament. Zwijgend las ze alles door, haar grijze ogen achter haar brillenglazen een en al aandacht. Naast haar pakte Josh terloops een foto: het meisje dat erop stond was gehuld in keperstof en lint en haar taille was

ingesnoerd als een zuurtje. Ze had een prachtige boezem. Haar haar hing in grote trossen pijpenkrullen aan weerszijden langs haar gezicht, dat onopvallend was en jong. Erg jong.

Hij legde de foto snel neer toen zijn vrouw eerder vaststelde dan vroeg: 'Je hebt vrijdag haar pensioen opgehaald?'

'Jazeker. Zoals gewoonlijk.'

'Geef me het boekje dan.'

Hij zocht in zijn borstzak, vond het en gaf het haar. Ze voegde het bij de andere documenten, legde alles behalve de sieraden terug en sloot het kistje af. De sleutel, die ze inmiddels van de ketting om haar hals had gehaald, liet ze in het slot.

Ze was een zwaargebouwde vrouw en hij een vrij grote man. Plotseling grijnsde ze en stompte hem speels tegen zijn arm. 'Kom op, jongen, lach eens! Je kijkt alsof je je laatste oortje hebt versnoept. Misschien moet je toch maar even naar buiten gaan nu de zon schijnt.'

Zijn roze gezicht lichtte op onder het zilverwitte haar, zo dik als een kattenvacht. 'Zal ik dan naar de dokter gaan?'

'Waarom ook niet. Hij moet zelf maar weten of hij komt. Hij kan niet zeggen dat hij het niet verwacht had. Ik zet dit in haar kamer.'

Met het leren kistje onder de arm liep ze kordaat naar de deur, maar hij bleef bij de tafel staan. 'Weet je zeker dat ze...?'

'Doe niet zo onnozel! Natuurlijk weet ik het zeker. En trek je regenjas aan, het is verraderlijk weer.'

Hij hoorde hoe ze in de keuken het ontbijtservies op elkaar stapelde en de kraan opendraaide voor de afwas. In de schaduw van het dichtgetrokken gordijn lonkte zijn stoel, de geborduurde kussens waren nog ingedeukt op de plek waar hij er vredig tegenaan had gezeten en een streep zonlicht verwarmde het tapijt op de plek waar zijn voeten hadden gerust. Het had geen zin

meer om naar achteren te gaan, het juiste moment was voorbij.

Hij trok andere schoenen aan, liep behoedzaam langs de dichte deur van de andere slaapkamer, deed zijn regenjas aan en zette zijn hoed op. Toen, alsof hij zich iets herinnerde, zette hij zijn hoed weer af en stak zijn hoofd om de hoek van de keukendeur.

‘Dan ga ik nu.’

‘Prima. Doe maar rustig aan, het is een mooie ochtend.’

‘Heb je nog boodschappen nodig?’

‘Nee, die doe ik als de begrafenisondernemer is geweest. De dokter belt hem wel. Zeg maar dat ze vanmorgen rond het ontbijt heel vredig is heengegaan, dat ik haar gewoon zo heb gevonden. Als hij wil kan hij tijdens zijn ronde even langskomen, maar hij kan ook meteen de overlijdensakte opmaken.’

‘Okido.’

Hij deed de keukendeur dicht, liep op zijn tenen langs die andere en stapte de tuin in. De zon was warm, de liguster stond helemaal in de knop; het was inderdaad een heerlijke ochtend. Hij rechtte zijn rug en op zijn gezicht verscheen de gebruikelijke, onschuldige, goedgehumeurde uitdrukking. Opgewekt ging Josh op pad.

Twee

Onder de stad strekte de vlakte zich uit tot de rand van de zee in de verte. De lucht was zo helder dat je ver in het noorden de wolkenkrabber in Cesenatico kon zien. Het lange plein dat het centrum van San Marino vormde, en in het zwoele licht bijna in de lucht leek te hangen, werd overspoeld door toeristen die zich over de borstwering bogen, voor de fontein poseerden en samendromden in de hoek voor het stadhuis bij de kleine, in rood en groen geklede schildwachten. Na de rit met de janplezier waren de toeristen door de steile straatjes naar boven gesjokt, zich afvragend of hun hart het volhield, en hadden verlangend gekeken naar het bord met *THEE ALS BIJ MOEDER THUIS*, terwijl ze zonder succes de datums en hoogtes en namen probeerden te onthouden die de gids had opgesomd. De aankomst op het plein was een verademing en ze verspreidden zich, een beetje duizelig door de zuivere lucht. Ze klikten met hun camera's en riepen elkaar met accenten van Manchester, Bermondsey of Berlijn, hun armen, benen of zelfs bovenlichamen bloot onder de warme zon en de koele blikken van de stadbewoners, die, gekleed in bescheiden grijs of zwart, op weg naar hun eigen zaken, tussen hen door liepen of in de krochten van hun winkels zaten te wachten, onpersoonlijk attent.

Bij de cafés aan de stadskant van het plein wapperden de tafelkleedjes in de wind. In de schaduw van de luifels plaagden obers in witte jasjes de honden die tussen de tafels kwamen en gingen

en probeerden met hun geroddel de onophoudelijke muziek en reclame van de radio te overstemmen. De toeristen zaten in de zon; althans een aantal, want de meesten klommen ofwel verder naar de torens en de kathedraal of waren in de val gelopen van de etalages of van de zo vertrouwenwekkend klinkende verversingen (Fish & Chips, Thee vers uit de pot). Josh Evans zat echter op het plein in de zon, zijn benen comfortabel gespreid en zijn Italiaanse strandhoed op de stoel naast zich zodat hij de warmte op zijn hoofd kon voelen. Zijn overhemd met korte mouwen, uit de broek gedragen om zijn pens te verhullen, was niet helemaal dicht, waardoor je zag dat zijn hals net als zijn armen rood was van de zon. Zijn van nature roze gezicht was al gebruind. Van achter zijn zonnebril keek hij naar de mensen die langsliepen, de oude vrouwen in hun zwarte sjaals, de meisjes in hun nette truitjes, de jonge mannen, zwart bebrild, in jasje-dasje; en de papegaaikleurige, braadvlezige toeristen. Hij was volmaakt tevreden.

Zó tevreden dat hij de stem van zijn vrouw pas hoorde toen ze al bijna bij zijn tafel stond. Hij schrok op en keek haar glimlachend aan.

‘Ah, daar is hij,’ zei ze, ‘lekker in de zon, zoals gewoonlijk. Een echte salamander, dat is-ie.’

‘Een salamander? Wat is nou weer een salamander?’ De vraag kwam van een lange vrouw naast haar.

‘Een salamander is wat mijn manlief is, een echte zonzanbidder.’ Haar vrolijke lach klonk vlak bij zijn oor. ‘In de benen, Josh, deze dames komen erbij. Waar wilt u zitten, lieverd? Als ik u was zou ik voor de schaduw kiezen na die schrik van zojuist.’

Josh hees zichzelf overeind, verschoof stoelen, verzamelde en verplaatste eigendommen. Er waren twee vrouwen bij Maisie: een lange jonge – althans, voor de zestigjarige Josh, ze was ergens in de dertig – met een streng kapsel en een mooie boezem,

en een oude die Maisie bij de arm had gehouden. Ze had Obenen, zoals je vaker bij oude mensen ziet, en piekerig wit haar waarop een strooien hoed met een lint was vastgemaakt. Een strandhoed. Een strandhoed voor een jong iemand om precies te zijn, met eronder een puffend, pruilend, gerimpeld gezichtje. De oude dame hield één hand tegen de borst gedrukt en met de andere omklemde ze een handtas zo groot als een koffer.

‘Heel goed, ga lekker in de schaduw zitten en kom even bij. Het is een hele klim naar boven, vergis je niet! Je wist wel wat je deed, Josh, toen je hierheen wilde – echt iets voor hem, hij is me d’r eentje, hoor – maar ik moet zeggen: als je er eenmaal bent is het uitzicht schitterend, kilometers ver. Ze zeggen dat je op een heldere dag Joegoslavië kunt zien, stel je voor, helemaal aan de andere kant van de zee! Maar goed, Josh, roep de ober.’

‘Ja. Ja, natuurlijk. Hallo, kameriero!’

‘Hij met z’n Italiaans! Hij blijft het proberen, ook al zeg ik dat ze allemaal Engels verstaan. Wat is dat voor spul dat jij drinkt, koffie? Ik neem een kop thee.’

De dames namen hetzelfde, de bestelling werd geplaatst. Ze keken om zich heen, naar de voorbijgangers, naar de torentjes op het stadhuis, naar elkaar.

‘Zo,’ zei mevrouw Evans, ‘dat is lekker. Voelt u zich al wat beter?’

De oude dame keek gepikeerd. ‘Er is niets mis met mij. Ik moet alleen op adem komen.’

‘Ze had hier nooit naartoe moeten gaan,’ zei de jongere vrouw, ‘ik heb het tegen haar gezegd.’

‘Ik ben onafhankelijk. Ik kan doen wat ik leuk vind.’

‘Wat dacht u ervan ook eens te doen wat anderen leuk vinden? Ik heb gezegd dat het u nooit zou lukken.’

‘Ze hadden ons moeten waarschuwen,’ bromde de oude dame.